

ROZUM & ŠTĚSTÍ

(Fimfárum, Jan Werich)

VÝCHOZÍ TEXT

Přes potok, ve kterém bouřila a řvala kalná voda po noční průtrži, vedla lávka. Kláda, napolo ztrouchnivělá, kluzká a široká sotva na dvě dlaně.

Uprostřed stáli dva muži, jeden s vlasy až na ramena, druhý s hlavou holou jak vejce. Musili na sebe hulákat, aby si rozuměli.

„Tak uhněte, nevidíte, že mi stojíte v cestě?“ povídá vlasatý.

Holohlavý na to: „Vy překážíte mně, abych mohl přejít na druhou stranu potoka.“

Vlasatý, který vypadal velmi mladě, se zasmál: „Tak couvněte, já přejdu a pak můžete jít po svém!“

„Proč necouváte vy?“ odpověděl holohlavý, postarší muž, střízlivě oblečený, něco mezi turistou a funkcionářem.

„Mě lidi víc potřebují než vás, spěchám.“

„Hele, hele, to by se teprve vidělo, vašnosto! Po mně je poptávka, sire, jsem na roztrhání!“

„A kdo jste, vůbec?“

„Až po vás! Ale honem, nebo do vás šťouchnu a vezme si vás voda.“

„Mně říkají Rozum, jak vám?“

„A mně Štěstí.“

A tak pan Rozum a pánisko Štěstí stáli uprostřed lávky nad divokou vodou, křičeli na sebe a nerozuměli si. Až konečně Rozum ustoupil. Vycouval a stál teď se Štěstím na jednom břehu.

„No, a je to,“ povídá vlasatý, „a příště se nevytahujte, že vás lidi baštěj víc než mě!“

„O baštění nic nevím, mladíku, ale každý vám potvrdí, že bez Rozumu se žít nedá, leda zle.“

„Bez Štěstí!“

„Bez Rozumu!“

Byli by se hádali až do noci, kdyby kolem nich neprošlo stádo zablácených prasat...

1. Rozhodni, zda se jedná o větu jednoduchou, nebo souvětí (u souvětí urči počet vět):

Přes potok, ve kterém bouřila a řvala kalná voda po noční průtrži, vedla lávka.

Uprostřed stáli dva muži, jeden s vlasy až na ramena, druhý s hlavou holou jak vejce.

Museli na sebe hulákat, aby si rozuměli.

„Tak uhněte, nevidíte, že mi stojíte v cestě?“

„Tak couvněte, já přejdu a pak můžete jít po svém!“

„Proč necouváte vy?“

„Mě lidi víc potřebují než vás, spěchám.“

A tak pan Rozum a pánisko Štěstí stáli uprostřed lávky nad divokou vodou, křičeli na sebe a nerozuměli si.

2. Rozhodni, o jaký typ textu se jedná (bavíme se o celém výchozím textu):

- ✓ Jde o umělecký text, v němž se uplatňuje vyprávěcí slohový postup a v němž jsou užity jazykové prostředky ozvláštňující text, mezi které patří např. přirovnání.
- ✓ Jde o neumělecký text, v němž se uplatňuje vyprávěcí slohový postup a v němž nejsou užity jazykové prostředky ozvláštňující text.
- ✓ Jde o umělecký text, v němž se uplatňuje informační slohový postup a který vykazuje typické znaky pro publicistiku.
- ✓ Jde o neumělecký text, v němž se uplatňuje informační slohový postup a který vykazuje typické znaky pro publicistiku.

3. Slovně napiš do rámečku, o jaký slovní druh se jedná:

↑
Uprostřed stáli dva muži, jeden s vlasy až na ramena, druhý s hlavou holou
↓
jak vejce.

4. Je v následujících větách správně užito mě / mně? Rozhodni!

„Vy překážíte mně, abych mohl přejít na druhou stranu potoka!“

„Mě lidi víc potřebují než vás, spěchám!“

„Mně říkají Rozum, jak vám?“

„A mě Štěstí.“

„A příště se nevytahujte, že vás lidi baštěj víc než mě!“

Při skloňování zájmena JÁ, používáme MĚ v _____ a MNĚ v _____.
Pomoci si můžeme skloňováním jména VAŠEK. Ve 2. pádě je to _____
a ve 4. pádě je to _____, použijeme kratší variantu, tedy _____,
protože skloňovaný tvar ve 2. a 4. pádě má méně písmen, než skloňovaný
tvar ve 3. a 6. pádě, např. *Šel jsem k _____ a mluvil jsem o _____*.
Vidíme, že skloňovaný tvar má více písmen, a proto použijeme delší
variantu, tedy _____.

5. Dokonči věty pomocí šipek tak, aby byly správně!

Větu poznám tak, že je v ní _____	_____ infinitiv.
Věta jednoduchá obsahuje _____	_____ sloveso v určitém tvaru.
Souvětí se skládá _____	_____ pouze jedno sloveso v určitém tvaru.
Sloveso v určitém tvaru není _____	_____ nemá určitý slovesný tvar.
Věta jednočlenná _____	_____ z dvou a více vět.
Věta dvojčlenná _____	_____ má základní skladební dvojici.
Větný ekvivalent _____	_____ má pouze jeden určitý slovesný tvar.

6. Rozhodni, zda se jedná o větu jednočlennou, dvojčlennou nebo větný ekvivalent.

Sněží.

Padá sníh.

Z komínu se kouřilo.

Z komínu se valil kouř.

Sednout!

Sedím.

Pozor na vlak!

Dávej pozor na vlak!